

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 19 października 2009 r.

**Pan
Mariusz Kowalczuk
Dyrektor Samodzielnego Publicznego
Wojewódzkiego Szpitala
Specjalistycznego w Chełmie**

LLU-410-22-02/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Chełmie (dalej: „Szpital” lub „SPWSS”) kontrolę prawidłowości sprawowania opieki nad matką i noworodkiem w oddziałach położniczych i neonatologicznych w okresie 2008 – 2009 (do 30 czerwca).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 6 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Szpitala w zakresie sprawowania opieki zdrowotnej nad matką i noworodkiem, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, niemających zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

1. Sprawowanie opieki nad matką i noworodkiem należało do zadań Oddziałów Ginekologiczno – Położniczego oraz Neonatologii z Pododdziałem Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka, realizujących świadczenia na II poziomie referencyjnym w systemie opieki „matka z dzieckiem”. W 1999 r. SPWSS otrzymał tytuł „Szpital Przyjazny Dziecku” nadawany przez Komitet Upowszechniania Karmienia Piersią powołany przez WHO i UNICEF.

Od 2006 r. systematycznie wzrastała liczba porodów przyjmowanych w Szpitalu przy stałej liczbie stanowisk porodowych. W 2006 r. odebrano 959 porodów, w 2007 r. – 1008 (więcej o 5,1%), a w 2008 r. – 1079 porodów

(wzrost o 7%). W 2008 r. i I kw. 2009 r. w Szpitalu przyjęto łącznie 1.345 porodów, w tym 850 fizjologicznych (63,2%) oraz wykonano 495 cięć cesarskich.

Szpital nie oferował odpłatnych usług medycznych związanych z porodem dla osób ubezpieczonych, finansowanych ze środków NFZ. Przeprowadzone w trakcie kontroli badanie ankietowe wykazało, że pacjentki w większości pozytywnie oceniły pobyt i proces leczenia. W ankietach proponowano zmiany w funkcjonowaniu Oddziału: umieszczenie uchwytów przy łóżkach ułatwiających wstawanie, zorganizowanie większego pomieszczenia dla osób odwiedzających oraz częstsze udzielanie informacji o stanie zdrowia pacjentek.

SPWSS współdziałał ze szpitalami zapewniającymi opiekę ginekologiczno-położniczą oraz neonatologiczną na niższym i wyższym poziomie referencyjnym. W badanym okresie do innych szpitali skierowano pięć kobiet oraz ośmioro noworodków (Klinika Chirurgii Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Lublinie, Oddział Intensywnej Terapii Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Lublinie i Centrum Zdrowia Dziecka - Klinika Kardiologii). Konsultanci Wojewódzcy w dziedzinie ginekologii i położnictwa oraz neonatologii pozytywnie ocenili współpracę pomiędzy szpitalami w województwie lubelskim.

2. NIK stwierdziła, że w kontrolowanych Oddziałach, wg stanu na 30 czerwca 2009 r., zatrudnionych było 12 lekarzy ginekologów – położników, jeden neonatolog i dwóch pediatrów. Dodatkowo trzech lekarzy (specjalista pediatria oraz dwóch specjalistów neonatologów) posiadało kontrakt na udzielanie świadczeń z zakresu neonatologii wyłącznie podczas dyżuru medycznego.

Oddział Ginekologiczno – Położniczy spełniał warunki wymagane dla II poziomu referencyjnego w zakresie zatrudnienia i kwalifikacji personelu medycznego zawarte w Zarządzeniu Nr 93/2008/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 22 października 2008 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju: leczenie szpitalne (*dalej: „Zarządzenie Prezesa NFZ”*).

Zatrudnienie trzech lekarzy w Oddziale Neonatologicznym z Pododdziałem Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka (wyposażonym w 34 łóżeczka dla noworodków oraz dwa stanowiska intensywnej terapii i osiem stanowisk do opieki pośredniej) nie spełniało wymogów określonych dla II poziomu referencyjnego w Zarządzeniu Prezesa NFZ.

3. Zasadniczo Szpital spełnił warunki wskazane w Zarządzeniu Prezesa NFZ w zakresie organizacji udzielania świadczeń w Oddziale Położnictwa i Ginekologii oraz Neonatologii. Zapewnił w Oddziałach całodobową opiekę lekarską we wszystkie dni tygodnia, a w Oddziale Neonatologicznym zrealizowano obowiązek funkcjonowania całodobowej opieki pielęgniarzkiej. W Oddziale Ginekologiczno – Położniczym zapewniono stałą obecność lekarza specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, dostępność specjalisty w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii, wykonywanie partogramów, ciągłych badań KTG przed i w trakcie porodu, znieczulenia śródporodowego oraz dostęp do badań laboratoryjnych i histologiczno-patologicznych śródoperacyjnych. Oddział spełniał również warunki w zakresie dostępu do bloku operacyjnego - posiadał dwie wyodrębnione sale operacyjne: ginekologiczno – położniczą i do cięć cesarskich ze stanowiskiem do resuscytacji.

W Szpitalu zrealizowano również wymagania dotyczące liczby stanowisk znajdujących się na Oddziale Neonatologicznym – wyposażono go w dwa stanowiska intensywnej terapii noworodka, (w 2008 r. w Oddziale leczono 1123 noworodków), sześć wydzielonych stanowisk opieki ciągłej (dla noworodków po sztucznej

¹ Dz. U. z 2007 r., nr 231, poz. 1701 ze zm.

wentylacji) oraz osiem wydzielonych stanowisk opieki pośredniej dla noworodków (nie wymagających wsparcia oddechowego).

Stwierdzone w powyższym zakresie uchybienia dotyczyły niewydzielenia łóżka intensywnej opieki medycznej ze stałym dyżurem pielęgniarskim oraz wyposażenia w urządzenia umożliwiające mycie i pielęgnację niemowląt jedynie pięciu na siedem sal urządzonych w systemie opieki „matka z dzieckiem”, co było niezgodne z warunkami kontraktu z NFZ oraz wymogami określonym w Zarządzeniu Prezesa NFZ, w Oddziale Ginekologiczno – Położniczym.

4. Spełnione zostały wymagania w zakresie wyposażenia w sprzęt medyczny dla II poziomu referencyjnego określone w Zarządzeniu Prezesa NFZ. Oddział Ginekologiczno – Położniczy nie spełniał jedynie wymogu dysponowania kolposkopem („w miejscu”), który znajdował się w Szpitalu na wyposażeniu Poradni Ginekologiczno – Położniczej. Nie stwierdzono również zasadniczych rozbieżności pomiędzy umową z NFZ w zakresie deklarowanego sprzętu i aparatury a stanem faktycznym. Uwagi NIK dotyczą następujących przypadków:

- Pompa Typ DUET nr 11503 z 1998 r., wykazana w aneksie do umowy z dnia 30.06.2009 r., została zlikwidowana w dniu 20.11.2008 r. (LT Nr 23/2008);

- Uroflometr, wg umowy znajdujący się „w miejscu”, wykorzystywany był w Poradni Chirurgicznej.

Ostatnie przeglądy techniczne sprzętu znajdującego się na kontrolowanych oddziałach zostały przeprowadzone w 2008 r. i 2009 r. (Oddział Ginekologiczno – Położniczy) i 2009 r. (Oddział Neonatologiczny). Stwierdzono jednak, iż 50 z 76 skontrolowanych pozycji (65,8%) nie posiadało paszportów technicznych ani innych aktualnych dokumentów potwierdzających dokonywanie przeglądów sprzętu, czym uchybiono obowiązkowi wskazanemu w § 7 ust. 1 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej².

5. W programie dostosowawczym, opracowanym dla Szpitala w dniu 8 maja 2007 r., stwierdzono, że w Oddziale Położnictwa i Ginekologii nie w pełni spełniono warunki określone dla systemu „matka z dzieckiem” oraz zaplanowano przeniesienie Oddziału do nowych pomieszczeń po zrealizowaniu inwestycji „Budowa Szpitala Wojewódzkiego w Chełmie”. Odnośnie Oddziału Neonatologii nie wykazano uchybień i nie wnoszono uwag.

NIK stwierdziła, iż Oddział Ginekologiczno – Położniczy (poza uchybieniami dotyczącymi systemu „matka z dzieckiem”) oraz Oddział Neonatologiczny spełniają wymagania przewidziane w załączniku nr 1 (Wymagania szczegółowe, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia szpitala pkt II, IV, V) do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia opieki zdrowotnej³.

² Dz. U. Nr 81, poz. 484

³ Dz. U. Nr 213., poz. 1568 ze zm.

Prowadzone w ramach bieżącego nadzoru kontrole inspekcji sanitarnej nie wykazywały nieprawidłowości w Oddziale Ginekologiczno-Położniczym oraz Noworodkowym.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań zmierzających do realizacji wymagań, określonych w Zarządzeniu Prezesa NFZ, dotyczących stanu zatrudnienia w Oddziale Neonatologii z Pododdziałem Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka.
2. Wydzielenie w Oddziale Ginekologiczno - Położniczym stanowiska intensywnej opieki medycznej ze stałym dyżurem pielęgniarskim oraz podjęcie działań w celu dostosowania funkcjonującego w Szpitalu systemu „matka z dzieckiem” do warunków stawianych przez NFZ.
3. Dostosowanie wyposażenia Oddziału Ginekologiczno – Położniczego do wymogów określonych w Zarządzeniu Prezesa NFZ oraz wykazywanie sprzętu medycznego, w ofercie przedkładanej NFZ zgodnie ze stanem faktycznym.
4. Przeprowadzanie bieżących przeglądów stanu technicznego użytkowanego w Szpitalu sprzętu medycznego oraz ich rzetelne dokumentowanie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn nie podjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem